

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра філософії
(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор (перший проректор)

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія творчої особистості

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 022 Дизайн
(код і назва спеціальності)

освітня програма Дизайн
спеціалізація дизайн (спеціалізація: промисловий дизайн)
спеціалізація дизайн (спеціалізація: дизайн середовища)
спеціалізація дизайн (спеціалізація: графічний дизайн)

інститут, факультет фізико-технічний інститут,
факультет будівництва, архітектури та дизайну
(назва інституту, факультету)

мова навчання державна

Робоча програма з _____ дисципліни «Психологія творчої особистості» _____ для студентів спеціальності _____

(назва навчальної дисципліни)

022 Дизайн, освітня програма дизайн, спеціалізація: промисловий дизайн, дизайн середовища,: графічний дизайн. – « ____ » _____, 20__ року – 12 с.

Розробники: _____ к філос. наук, доц. Ємельяненко Євгенія Олегівна _____
(вказати авторів, їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____ філософії _____

Протокол від « ____ » _____ 20__ року, № ____

Завідувач кафедри _____ (Бондаренко О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією факультету будівництва, архітектури та дизайну

Протокол від « ____ » _____ 20__ року, № ____

« ____ » _____ 20__ року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми дизайн

« ____ » _____ 20__ року Керівник групи _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____, 20__ рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	За вибором	
Модулів – 2	Спеціальність 022 Дизайн (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 4,4	Освітньо-кваліфікаційний рівень:	14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		62 год.	84 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 26,7%

для заочної форми навчання – 8,9%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета дисципліни «Психологія творчої особистості» полягає в формуванні у студентів знань про природу особистісних явищ в сфері творчого процесу, наданні студентам теоретико-методологічних знань психології творчості, закономірностей перебігу творчого процесу талановитих та геніальних людей, характеристик особистості творчих людей та їх душевні особливості, умов і закономірностей розвитку творчого потенціалу особистості, а також у формуванні та реалізації інтегративних інтелектуальних умінь і практичних навичок у майбутній професійній діяльності.

2.2 Основні завдання дисципліни

У курсі підготовки студентів навчальна дисципліна «Психологія творчої особистості» – це одна із психологічних дисциплін, що передбачає систематизацію розширення та поглиблення знань студентів, одержаних у ВНЗ під час вивчення предметів гуманітарного циклу. Основними завданнями дисципліни є засвоєння студентами структури особистості, основних парадигм її вивчення, методів науково-психологічного дослідження творчої діяльності, механізмів творчої діяльності, вікової динаміки розвитку творчих здібностей, психологічних чинників, що впливають на розвиток творчої особистості, структури творчого процесу, засобів та технік стимуляції творчої діяльності. Курс орієнтований на вироблення вмінь та навичок щодо застосування:

- розкриття основних понять психології особистості;
- розгляд складових теорії особистості;
- ознайомлення з основними вітчизняними та зарубіжними теоріями особистості;
- застосовувати знання сучасної психологічної науки стосовно вивчення та дослідження творчої особистості та творчої діяльності;
- добирати діагностичний матеріал відповідно до мети психологічного дослідження творчості;
- використовувати експериментальні методи дослідження продуктів творчої діяльності;
- аналізувати сучасні психологічні концепції та теорії творчості;
- володіти технологією проведення психологічного тренінгу як засобу стимуляції творчості;
- користуватися психологічними джерелами із психології особистості та психології творчості та іншою допоміжною довідковою літературою.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі програми **результати навчання**:

знати:

- основні поняття і категорії психології особистості;
- основні положення провідних зарубіжних (психоаналітичних, диспозиційних, гуманістичних, феноменологічних) та вітчизняних (С.Л.Рубінштейна, О.М.Леонтьєва, С.Д.Максименка, В.В. Рибалка) теорій особистості;
- предметне поле та спрямованість психології творчості;
- сутність та визначення основних понять: творчість, інтуїція, інсайт, творча особистість, обдарованість, талант, геніальність, тощо;
- основні психологічні теорії обдарованості та геніальності;
- методи психологічної діагностики та розвитку творчих здібностей;
- моделі навчання креативності;

- особливості творчого потенціалу талановитої особистості.

вміти:

- застосовувати знання з психології особистості у життєвому спілкуванні та для самоаналізу;
- визначати мету, завдання та етапи проектування, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи;
- виділяти й проаналізувати авторські уявлення про поняття особистості, її структуру, обумовленість, рушійні сили та критерії періодизації розвитку;
- аналітично зіставляти різні авторські концепції, подібні за формулюванням та змістом поняття - вміння застосовувати дані й положення теорій особистості для аналізу конкретних феноменів і проявів особистості конкретної людини;
- розкривати зміст основних понять навчальної дисципліни;
- аналізувати і оцінювати основні підходи до визначення понять обдарованість, талант, геніальність;
- здійснювати психодіагностику когнітивно-емоційної сфери творчої особистості;
- складати тренінгові програми розвитку творчих здібностей особистості;
- творчо підходити до організації власної професійної діяльності та самореалізації;
- використовувати у професійній діяльності методики навчання та розвитку творчості.

розуміти:

- розуміти психологічні особливості творчої особистості у контексті процесі навчання, спілкування та професійної діяльності;
- розуміти важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

Знання та вміння, отримані студентом під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються у подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей:**

Загальні та фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей.**

Загальні компетентності

- здатність працювати в команді;
- здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді;
- здатність розуміти та дотримуватися морально-етичних норм поведінки;
- здатність до письмової та усної комунікації державною й іноземною (- ними) мовами;
- здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність;
- зіставляти різні авторські концепції особистості та творчості, та застосовувати дані й положення теорій особистості для аналізу конкретних феноменів і проявів особистості конкретної людини;
- здатність до аналізу засадних категорій психології творчості

- здатність до теоретичного і практичного дослідження творчого процесу з точки зору психології
- здатність до застосування загальноприйнятих методик діагностики креативності та розвитку творчих здібностей
- здатність розуміти сутність ціннісно-смыслову специфіку творчості

Фахові компетентності

- здатність застосовувати знання й уміння, спрямовані на досягнення успіху в професійній кар'єрі; вміти розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів;
- надбання практичних знань з особливостей емоційного та психологічного впливу об'єктів дизайну на людину;
- здатність застосовувати психологічні аспекти організації предметно просторового середовища;
- здатність до впровадження когнітивної психології для комплексного дизайн-проекування об'ємно-просторових форм та їх комплексів;
- володіння навичками сприйняття, уявлення та творчого мислення в пошуках принципово нових об'ємно-просторових форм з вдосконаленими функціонально-ергономічними якостями;
- забезпечення культури процесів проектування (прогресивної технології, раціональної організації праці, ділового спілкування, діловодства тощо);
- здатність володіти знаннями аналізу та дослідження проблем творчості і її концептуалізації;
- здатність до методологічної орієнтації щодо феноменів творчості та креативності;
- здатність діагностувати творчий потенціал особистості, підбирати методики та технології щодо його розвитку, планувати практичні заходи щодо розвитку творчих здібностей;
- здатність апробувати посильний досвід творчої діяльності як професійний ресурс;
- здатність апробувати елементарний дискурсивний досвід з інтерпретації артефактів;
- здатність розуміти спрямованість та організаційну структуру навчання художньої творчості та арт-терапії.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Історія та теорія психології творчої особистості

1.1. Особистість як психічне явище

Особистість як суб'єкт життєтворчості. Сутність особистості з позицій різних теоретичних уявлень. Особистість у психоаналізі, трансперсональній психології, біхевіоризмі, у когнітивній та гуманістичній психології.

Особистість як конкретна людина, яка належить до певного суспільства й соціальної групи; усвідомлює своє ставлення до навколишнього середовища, народу і самої себе, займається певною професійною діяльністю, вирізняється своєрідними особливостями поведінки й діяльності; володіє тільки їй притаманною системою психічних і соціопсихічних властивостей та якостей.

1.2. Психологічні основи творчості та історія їх дослідження

Творчість як основа буття людини. Зміст та характеристика творчості. Механізм творчості. Психологія творчості. Статевий диморфізм у контексті проблеми творчості.

Типологія творчості. Історія формування питання психології творчості на зламі тисячоліть. Творчість як предмет психологічних досліджень. До проблеми філогенезу психології творчості у вітчизняній психологічній думці. Зарубіжні теорії творчості.

1.3. Структура креативності.

Креативність як особистісна риса та здатність до творчості. Креативна особистість. Креативне середовище. Креативний процес. Стадії творчого процесу. Творча уява. Фантазія в структурі творчого процесу. Мислення та творчість. Поняття інтуїції. Інтуїтивне мислення. Креативний продукт.

Модуль 2. Творча особистість в контексті психічних явищ

2.1. Соціальні механізми творчості, структура і природа творчих здібностей.

Творчість як діяльнісний спосіб життя людини. Мотиви творчої діяльності людини. Творчість в контексті соціокультурного простору. Стереотипи і їх вплив на творчий процес. Поняття про здібності. Творчі здібності. Основні підходи до проблеми творчих здібностей. Психологія обдарованості. Талант та геніальність. Методи активізації творчого мислення.

2.2. Вікові особливості розвитку творчих здібностей.

Психологічні особливості творчої діяльності дитини. Розвиток творчих здібностей особистості у молодшому шкільному віці. Творчі здібності у підлітковому віці. Творчість у юнацькому віці. Творчість у вік молодості. Творчість зрілої людини.

2.3. Види творчої діяльності людини

Релігійна творчість. Філософська творчість. Наукова творчість. Технічна творчість. Педагогічна творчість. Творчість у мистецтві. Літературна творчість. Музична творчість. Психологія образотворчого мистецтва. Артистична творчість. Мистецтво як терапія.

2.4. Методи дослідження творчої діяльності

Групи методів психології творчості: методи отримання вихідних даних; методи реєстрації та попередньої обробки.

Методи отримання вихідних даних: 1) методи традиційної психології, що спирають на безпосередній досвід. 2) нетрадиційні, призначені для вивчення безпосередньо не відображуваних явищ. Самостереження вчених, митців за процесом власної творчості; вивчення їх біографії (біографічний метод); анкетування; бесіда; інтерв'ю. Згадані методи психології творчості. «Методи творчої» та «методично побудованої бесіди» (П.М. Якобсон). Метод аналізу матеріалів преси, що містять бесіди з видатними артистами. Метод створення ситуацій розв'язання нових для суб'єкта задач. Використання тестів при дослідженні творчих здібностей та діяльності. Нетрадиційні методи, що спрямовані на об'єктивну фіксацію неусвідомлених ланок мислення. Метод моделювання ситуації творчої задачі.

2.5. Методи стимулювання творчої активності: індивідуальні та групові

Цілі стимулювання творчої активності. Психологічні особливості мотиваційних процесів як психічних явищ. Поняття стимулювання як засобу впливу на людську поведінку. Явище стимулу, різновиди та особливості стимулів. Механізм використання стимулів. Відмінності стимулювання і мотивації.

Особливості діяльності пов'язаної з розробкою та впровадженням інновацій. Психологічні риси особистості що залучена до творчої та інноваційної діяльності. Специфічні риси стимулювання інноваційної діяльності. Особливості структури потреб особистості в контексті інноваційної діяльності.

Методи стимулювання творчої активності: індивідуальні та групові

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	ра- зом	у тому числі					ра- зом	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Історія та теорія психології творчості												
Тема 1.1 Особистість як психічне явище	11	2	2	-	-	7	10	1	-	-	-	12
Тема 1.2. Психологічні основи творчості та історія їх дослідження	11	2	2	-	-	7	11	1	-	-	-	12
Тема 1.3. Структура креативності.	11	2	2	-	-	7	7	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	33	6	6	-	-	21	38	2	-	-	-	34
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Структура та механізми творчості в контексті психічних явищ												
Тема 2.1. Соціальні механізми творчості, структура і природа творчих здібностей.	20	4	4	-	-	7	16	2	2	-	-	5
Тема 2.2. Вікові особливості розвитку творчих здібностей	14	2	2	-	-	7	12	-	-	-	-	5
Тема 2.3. Види творчої діяльності людини	16	2	2	-	-	7	12	-	-	-	-	10
Тема 2.4. Методи дослідження творчої діяльності	12	-	-			10						10
Тема 2.5. Методи стимулювання творчої активності: індивідуальні та групові	12	-	-			10						10
Разом за змістовим модулем 2	49	8	8	-	-	41	52	2	2	-	-	40
Контрольна робота												10
Усього годин	90	14	14	-	-	62	90	4	2	-	-	84

5. Темі семінарських занять

№ з/П	Назва теми	Кількість годин
1	Особистість як психічне явище	2
2	Психологічні основи творчості та історія їх дослідження	2
3	Структура креативності	2
4	Соціальні механізми творчості, структура і природа творчих здібностей.	2/2
5	Вікові особливості розвитку творчих здібностей	4
6	Види творчої діяльності людини	2
	Разом:	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	–	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	–	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особистість як психічне явище	7/9
2.	Психологічні основи творчості та історія їх дослідження	7/10
3.	Структура креативності	7/6
4.	Соціальні механізми творчості, структура і природа творчих здібностей.	7/9
5.	Вікові особливості розвитку творчих здібностей	7/14
6.	Види творчої діяльності людини	7/12
7.	Методи дослідження творчої діяльності	10/12
8.	Методи стимулювання творчої активності: індивідуальні та групові.	10/12
	Разом	62/84

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – не передбачені.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;

- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв'язання проблемної ситуації.

11. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: письмове опитування на лекціях, усне опитування на семінарських заняттях, захист завдання з СРС, аудиторна контрольна робота, аудиторне тестування, проведення двох підсумкових рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, усне опитування на консультаціях.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна робота, тестування, опитування, самостійна робота та індивідуальні завдання								Підсумковий тест (залік)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				ІДЗ		20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T1-T8		
8	8	8	8	8	8	8	8	16		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні матеріали до семінарських занять з курсу «Психологія» для студентів денної форми навчання (для спеціальностей ЕГІ) / Укладачі: Г.О. Арсентьева, І.М. Бондаревич, Н.М. Девочкіна, Є.О. Шалімова. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2010. – 78 с.

2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи з дисципліни «Психологія творчості» для студентів денного відділення спеціальностей 022 «Дизайн» / Укл.: Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 10 с.

3. Методичні рекомендації до організації семінарських занять з дисципліни «Психологія творчості» для студентів денного відділення спеціальностей 022 «Дизайн» / Укл.: Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 14 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии: пер. с нем. / А. Адлер; вступ. ст. А. М. Боковой. – М.: Прогресс, 1995. – 296 с.
2. Амельченко Т. В. Профессиональная компетентность будущего специалиста: теоретические основы / Т. В. Амельченко. – Чита : ЧитГУ, 2006. – 286 с.
3. Антонов А. В. Психология изобретательского творчества. – К.: Вища шк., 1978. – 176 с.
4. Вульфсон С. И. Уроки профессионального творчества. – М., 1999.
5. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. [текст] навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 388 с.
6. Ильин Е. П. Психология творчества, креативности, одаренности. – СПб.: Питер, 2012 – 433 с.
7. Клепиков О. І. Творчість: істина, краса, благо. – К., 1991.
8. Клименко В. В. Психологія наукової творчості. – К.: Аверс, 1998. – 191 с.
9. Клименко В. В. Психологія творчості. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 480 с.
10. Меерович М. И. Технология творческого мышления / Меерович М. И., Шрагина Л. И. – Минск, 2003. – 325 с.
11. Психология художественного творчества: Хрестоматия. – Минск, 2003.
12. Рыбалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості – К.: ІЗМН, 1996. – 235 с.
13. Розет И. М. Психология фантазии. – Минск, 1991.
14. Роменець В. А. Психологія творчості :навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Роменець. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.
15. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. – М.: Просвещение, 1968. – 336 с.

Додаткова література

1. Альтшуллер Г. С. Найти идею: введение в теорию решения изобретательских задач. – Новосибирск: Наука, 1986. – 209 с.
2. Альтшуллер Г. С. Творчество как точная наука / Г. С. Альтшуллер. – М.: Сов. радио, 1979. – 175 с.
3. Бирюков С. Д. Традиционные маркеры одаренности: дифференциально-психологический анализ структуры показателей / Под ред. А. Н. Воронина // Интеллект и креативность в ситуациях межличностного взаимодействия. М.: ИЛ РАН, 2001. – С. 22-38.
4. Буш Г. Я. Основы эвристики для изобретателей: Учеб.-метод. пособие для народ. ун-тов техн. творчества. – Ч. 1. – Рига: Знание, 1977. – 96 с.
5. Жариков Е. С., Золотов А. Б. Как приблизить час открытий: введение в психологию научного труда. – Кишинев: Штиинца, 1990. – 336 с.
6. Игнатуша Н. И., Рыбалка В. В. Развитие у учащихся способностей к научно-технической деятельности: Метод. пособие для педагогов. – К.: Вища школа, 1993. – 141 с.
7. Ильясов И. И. Система эвристических приемов решения задач. – М.: Прогресс, 1992. – 140 с.
8. Калмыкова З. И. Продуктивное мышление как основа обучаемости. – М.: Молодая гвардия, 1988. – 184 с.
9. Кулюткин В. Н. Эвристические методы в структуре решения. – М.: Прогресс, 1997. – 232 с.
10. Кучерявий О. Г. Педагогіка і психологія дитячої творчості (аспект самоформування вмінь організувати творчість дітей). – К.: Вища шк., 1998. – 155 с.
11. Матюшкин А. М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении. – М.: Прогресс, 1987. – 240 с.
12. Методы активизации технического творчества: Метод. материалы. – Л., 1985. – 204 с.
13. Моляко В. А. Психология решения школьниками творческих задач. – К.: Знание, 1983. – 96 с.
14. Половинкин А. Й. Основы инженерного творчества. – М.: Молодая гвардия, 1988. – 368 с.

15. Розвиток пізнавальних процесів дитини / За ред. С. Максименко, В. Маценко, О. Главник. – К.: Мікрос-СВС, 2003. – 112 с.
16. Розвиток творчих здібностей дітей: Метод. рек. / За ред. Л. В. Карпенко. – Суми: Університетська книга, 2000. – 54 с.
17. Столяров А. М. Эвристические приемы и методы активизации творческого мышления. – М.: ВНИИПИ, 1988. – 126 с.
18. Страницька І. Локалізація стартів на життєвому шляху творчої особистості // Психологія і суспільство. – 2002. – № 2. – С. 149-155.
19. Япинь А. В., Гольдштейн А. И. Управление решением изобретательских задач. – Рига, 1982. – 123 с.

Електронні джерела:

1. Біла І. М. Психологія дитячої творчості [Електронний ресурс] / І.М.Біла. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/9940/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%8F%D1%87%D0%BE%D1%97%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>
2. Міщиха Л. Психологія творчості [Електронний ресурс] / Л.Міщиха. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk758535.pdf>
3. Павелків Р.В. Загальна психологія: підручник [Електронний ресурс] / Р.В.Павелків. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/zagalna_psihologiya_-_pavelkiv_rv
4. Палій А.А. Диференціальна психологія [Електронний ресурс] / А.А.Палій. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/diferentsialna_psihologiya_-_paliy_aa
5. Савицька О.В. Етнопсихологія [Електронний ресурс] / О.В.Савицька. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/16760626/psihologiya/etnopsihologiya_-_savitska_ov
6. Максименко С.Д. Загальна психологія [Електронний ресурс] / С.Д.Максименко. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/zagalna_psihologiya_-_maksimenko_sd_
7. Скрипченко О.В. Загальна психологія: Хрестоматія [Електронний ресурс] / О.В.Скрипченко. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/zagalna_psihologiya_hrestomatiya_-_skripchenko_ov
8. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія [Електронний ресурс] / Ю.Л.Трофімов. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/11510225/psihologiya/inzhenerna_psihologiya_-_trofimov_yul